

Sygn. akt III Ca 454/16

POSTANOWIENIE

Dnia 22 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Danuta Pacześniowska

Sędziowie: SO Magdalena Balion - Hajduk

SO Lucyna Morys - Magiera (spr.)

Protokolant Dominika Tarasiewicz

po rozpoznaniu w dniu 22 września 2016 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z wniosku K. K. (1) i E. K.

z udziałem (...) Spółki Akcyjnej w J.

o ustanowienie służebności przesyłu

na skutek apelacji wnioskodawców

od postanowienia Sądu Rejonowego w Jastrzębiu – Zdroju

z dnia 27 stycznia 2016 r., sygn. akt I Ns 1192/15

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu w Jastrzębiu - Zdroju do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.

SSO Lucyna Morys – Magiera SSO Danuta Pacześniowska SSO Magdalena Balion - Hajduk

Sygn. akt III Ca 454/16

UZASADNIENIE

Wnioskodawcy K. i E. małżonkowie K. domagali się ustanowienia za jednorazowym wynagrodzeniem na czas nieokreślony służebności przesyłu na rzecz uczestnika (...) SA z siedzibą w J. na nieruchomości będącej ich własnością, stanowiącą działkę nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Jastrzębiu-Zdroju prowadzi księgę wieczystą nr (...). polegającej na lokalizacji i eksploatacji urządzenia w postaci podziemnej sieci wodociągowej, rozbudowy i przebudowy tego urządzenia w przyszłości, jego wymiany oraz modernizacji, a także dostępu do tego urządzenia w celu usuwania awarii, dokonywania napraw, przeglądów, kontroli, remontów, pomiarów i innych prac wraz z prawem wjazdu na teren odpowiednim sprzętem. Domagali się również zasądzenia na ich rzecz kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wniosku podnieśli, że są właścicielami nieruchomości położonej w J. przy ul. (...), dla której jest prowadzona księga wieczysta (...), na której przebiega sieć wodociągowa należąca do uczestnika, więc koniecznym jest ustanowienie służebności przesyłu, zaś podejmowane przez wnioskodawców próby porozumienia się z uczestnikiem

nie przyniosły rezultatu, bowiem uczestnik proponował rażąco zaniżone wynagrodzenie. Podnieśli także, że 7 lipca 2010r. wnioskodawca K. K. (1) ustanowił na rzecz, uczestnika służebność przesyłu polegającą na umieszczeniu na nieruchomości rur wraz z zaworami i osprzętem w studni betonowej w północno-zachodnim narożniku działki nr (...) za jednorazowym wynagrodzeniem w kwocie 10.000. zł.

W odpowiedzi uczestnik wniósł o oddalenie wniosku w całości i zasądzenie kosztów postępowania, względnie o ustanowienie służebności przesyłu polegającej na prawie korzystania z nieruchomości wnioskodawców w zakresie posadowienia i eksploatacji podziemnej sieci wodociągowej za jednorazowym wynagrodzeniem w kwocie 1650 zł. Podnosił, że ustanowienie służebności przesyłu nie jest konieczne do prawidłowego korzystania z sieci wodociągowej, gdyż przez 20 lat funkcjonowała ona w sposób bezawaryjny i nie wiązała się z ograniczeniem praw właścicielskich.

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 27 stycznia 2016r. Sąd Rejonowy w Jastrzębiu - Zdroju w pkt 1 oddalił wniosek, w pkt 2 zaś oddalił wniosek o zasądzenie na rzecz uczestnika kosztów postępowania.

Sąd Rejonowy ustalił, że wnioskodawcy są właścicielami nieruchomości położonej w J. o obszarze 00.16.95 ha, stanowiącej działkę nr (...). W dziale III księgi wieczystej jest wpisana m.in. odpłatna służebność przesyłu na czas nieoznaczony na rzecz (...) SA w J. polegająca na umieszczeniu na nieruchomości rur wraz z zaworami i osprzętem w studni betonowej w miejscu oznaczonym na mapie zasadniczej z dnia 24.02.2010 r. stanowiącej załącznik do umowy, w północno- zachodnim narożniku nieruchomości, przy czym treść służebności obejmuje bezwarunkową zgodę na istnienie sieci na nieruchomości, zapewnienie nieodpłatnego i swobodnego dostępu do sieci w każdym czasie w celu dokonania remontu, konserwacji, modernizacji lub usunięcia awarii tej sieci na podstawie aktu ustanowienia służebności przesyłu z dnia 7.04.2010 r. rep. A nr (...) . potwierdzenia czynności i zmiany aktu ustanowienia służebności przesyłu z dnia 22.04.2010 r. Rep. A nr (...) notariusza w J. P. S.. Służebność przesyłu na rzecz uczestnika została ustanowiona przez K. K. (1) w dniu 7 kwietnia 2010 r., a w dniu 22 kwietnia 2010 r. E. K. potwierdziła wszystkie czynności dokonane przez, swojego męża K. K. (1); zmieniono jednocześnie treść służebności w ten sposób, że będzie ona odpłatna za jednorazowym wynagrodzeniem w kwocie 1000 zł, którą to kwotę reprezentujący (...) SA w J. zobowiązali się zapłacić na rzecz małżonków K. w terminie do 29 kwietnia 2010 r.

Strony prowadziły korespondencje przedprocesową, ale nie doszły do porozumienia, z uwagi na rozbieżne stanowiska w przedmiocie wynagrodzenia.

W tym stanie rzeczy zważył Sąd Rejonowy, iż ustanowiona służebność przesyłu jest ujawniona w księdze wieczystej, zaś zgodności wpisu z rzeczywistym stanem prawnym wnioskodawcy nie obalili. Wskazał, że właściciele nieruchomości i przedsiębiorca przesyłowy zawarli w 2010 r. umowę o ustanowienie służebności przesyłu, początkowo nieodpłatnej, a następnie poprzez ustalenie jednorazowego wynagrodzenia w kwocie 1000zł. Podniósł, iż treść służebności obejmuje bezwarunkową zgodę na istnienie sieci wodociągowej na nieruchomości wnioskodawców, zapewnienie nieodpłatnego i swobodnego dostępu do sieci w każdym czasie w celu dokonania remontu, konserwacji, modernizacji lub usunięcia awarii sieci, zatem jego zdaniem nie został spełniony warunek istnienia roszczenia o ustanowienie służebności przesyłu wobec faktu, iż przysługuje ona już uczestnikowi, a została ustanowiona umownie. Wskazał Sąd Rejonowy, że dążenie wnioskodawców do wyższego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu nie może uzasadniać ponownego ustanawiania istniejącej i nadal wykonywanej służebności przesyłu. Nie dopatrywał się również podstaw do zmiany treści istniejącej służebności w trybie art. 291 kc.

Wniosek zatem oddalono, wyrzekając o kosztach postępowania odwoławczego na zasadzie art. 520 § 1 kpc.

Apelację od tego postanowienia w całości wnieśli wnioskodawcy , domagając się jego uchylecia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania.

Zarzucali skarżący nierozpoznanie istoty sprawy poprzez bezpodstawne przyjęcie, iż ustanowiona aktami notarialnymi z 7 kwietnia 2010r. i 22 kwietnia 2010r. służebność obejmuje również biegnący wzdłuż zachodniej granicy nieruchomości pas podziemnej sieci wodociągowej # (...), podczas gdy sieć wodociągowa # (...)znajduje się

poza umieszczoną na północno-zachodnim narożniku działki nr (...), studnię betonową, która wraz z rurami, zaworami i osprzętem zajmuje 55m^(2). Wnioskodawcy zarzucali nadto sprzeczność istotnych ustaleń treścią zebranego materiału dowodowego, która miała istotny wpływ na treść zapadłego orzeczenia w postaci stwierdzenia, że strony ustanowiły służebność przesyłu sieci wodociągowej podziemnej o długości 83m, podczas gdy z mapy zasadniczej, korespondencji stron wynika, że strony uregulowały jedynie służebność przesyłu na długości 55m^(2) obejmującej studzienkę betonową w narożniku działki nr (...). Podnosili, że doszło do naruszenia przepisów postępowania – art. 233 § 1 kpc, poprzez niewszechstronne rozważenie materiału dowodowego i dowolną jego ocenę poprzez uznanie, że w świetle zgromadzonych dowodów słuszne jest oddalenie wniosku, a także wnosili o dopuszczenie dowodu z aktu notarialnego z 7 kwietnia 2010r. oraz mapy prywatnej, na okoliczność zasadności zarzutów apelacji, wskazując, że potrzeba ich powołania wynikała później. Apelujący powoływali się na wynikający z dokumentów brak tożsamości służebności faktycznie ustanowionej notarialnie i tej, o której ustanowienie wnosili, wskazując na rozbieżności wynikające z powierzchni i przebiegu służebności, ujawnione na mapie i w opisie służebności notarialnej.

Uczestnik wniósł o oddalenie apelacji wnioskodawców w całości i zwrot kosztów postępowania odwoławczego na jego rzecz.

Wnioski dowodowe zawarte w apelacji zostały oddalone na rozprawie apelacyjnej w dniu 22 września 2016r., jako, że dowód z tychże dokumentów został już dopuszczony i przeprowadzony przez Sąd pierwszej instancji, mimo, że nie zostały powołane w uzasadnieniu kwestionowanego postanowienia jako podstawa ustaleń faktycznych podjętych przez Sąd pierwszej instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy musiała odnieść skutek, aczkolwiek nie w pełni z przyczyn w niej wskazanych.

W pierwszej kolejności zajął się Sąd Odwoławczy treścią wniosku o ustanowienie służebności, datowanego na 20 maja 2015r., podpisanego przez wnioskodawców i podlegającemu bezsprzecznie w takiej treści rozpoznaniu przez Sąd pierwszej instancji. Uznał Sąd Okręgowy, iż wniosek ten nie był należycie sprecyzowany, a jego treść nie pozwala na ustalenie przedmiotu niniejszej sprawy, a tym samym - na instancyjną ocenę prawidłowości podjętego rozstrzygnięcia, zaskarżonego przez wnioskodawców.

Wobec niesprecyzowania, czego konkretnie wnioskodawcy się domagali, nie sposób wszak stwierdzić, czy oddalenie tego wniosku było prawidłowe.

Sąd Odwoławczy zważył, że nie można domniemywać tu intencji wnioskodawców oraz wnioskować o treści ich żądania w sytuacji, gdy wniosek inicjujący postępowanie nie był, choć powinien być, należycie wyartykułowany i sprecyzowany przed przystąpieniem do jego rozpoznania przez Sąd Rejonowy.

Zdaniem Sądu drugiej instancji z treści wniosku nie wynika ani treść służebności, której ustanowienia wnioskodawcy się domagali, ani też jej postulowany przebieg oraz powierzchnia. Z tej też przyczyny Sąd Odwoławczy nie jest w stanie ocenić, czy w istocie zaszła przyjęta przez Sąd Rejonowy tożsamość służebności ustanowionej notarialnie przez strony z tą, o której ustanowienie skarżący wnosili inicjując niniejsze postępowanie.

W świetle niesprecyzowanego wniosku nie ma możliwości zweryfikować tożsamości przebiegu, powierzchni i zakresu tych służebności, tym samym więc zaskarżone rozstrzygnięcie wymyka się kontroli instancyjnej. Zasadny więc był podnoszony w apelacji zarzut nierozpoznania przez Sąd pierwszej instancji istoty sprawy, aczkolwiek przy nieco innym uzasadnieniu i w znacznie szerszym zakresie, niż wskazywali to skarżący. W świetle tej konstatacji odnoszenie się do dalszych zarzutów apelacyjnych okazało się zbędne.

Z tych wszystkich przyczyn zaskarżone postanowienie uchylono w całości i przekazano sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Jastrzębiu – Zdroju na zasadzie art. 396 § 1 kpc.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono po myśli art. 108 § 2 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc.

Zadaniem Sądu pierwszej instancji będzie obecnie doprowadzenie do należytego sprecyzowania wniosku co do jego treści, tak, by możliwym było właściwe oznaczenie przedmiotu rozpoznania. Stosownie do prawidłowo określonego roszczenia wnioskodawców, dokona Sąd Rejonowy ustaleń faktycznych w zakresie istotnym dla rozpoznania sprawy, a następnie podda stosownej ocenie prawnej stwierdzone okoliczności faktyczne.

SSO Lucyna Morys – Magiera SSO Danuta Pacześniowska SSO Magdalena Balion-Hajduk